1933 listopad 9, Gdynia – Sprawozdanie sytuacyjne z ruchu wywrotowego, zawodowego i stanu bezpieczeństwa publicznego Nr II.BA.2/33 Tjn. Wicekomisarza Rządu Włodzimierza Szaniawskiego w zastępstwie Komisarza Rządu w Gdyni Franciszka Sokoła za miesiąc październik 1933 roku, oryg. mps., APG O/G, sygn. 682/2299, s. 204–207.

[I.] Sytuacja ogólna.

Miesiąc październik [br.] zaznaczył się w pracy wywrotowej kontynuowaniem działalności rozpoczętej we wrześniu br. Zewnętrznie przejawiło się to w wypadkach dwukrotnego rozrzucenia bibuły komunistycznej. Wewnątrz KPP w Gdyni dało się zauważyć wzmocnienie systemu organizacyjnego oraz ścisłe przestrzeganie zasad konspiracji. Zagadnienia gospodarcze i zawodowe mają być hasłem propagandy, na tle których należy dopiero poruszać momenty polityczne. Ponadto należy podkreślić fakt, iż wszystkie posunięcia robione są pod płaszczykiem lewicy związkowej, co dotychczas nie było praktykowane. Na terenie związków zawodowych ponownie powrócono do kwestii podwyżki płac marynarskich i przeciwstawienia się dążeniom Związku Armatorów, grożąc strajkiem. Ostatnio ukończony został strajk robotników budowlanych. [Jego] przebieg wykorzystał w pewnym stopniu Związek [Zawodowy] Robotników Budowlanych, celem zwiększenia swojego stanu posiadania. Stan bezrobocia nieznacznie się zmniejszył. Stan bezpieczeństwa na terenie portu i miasta [był] dobry, zaś sprawcy rozrzucenia ulotek w okolicy rynku warzywnego nie ustalono.

[II.] Ruch zawodowy.

ZZZ. W okresie sprawozdawczym ustąpił ze swojego stanowiska i wyjechał do Białegostoku dotychczasowy zastępca sekretarza ZZZ, Kozłyk. Zarząd ZZZ odbył jedno zebranie sekcji Marynarzy i Pracowników Okrętowych. Obecnych było około 100 osób. Przemawiał [Józef] Morawski i [następnie] Michalski na temat poprawy płac marynarskich oraz omówił tendencję Związku Armatorów, podkreślając konieczność dalszej walki.

ZZP w okresie sprawozdawczym nie wykazał pracy zewnętrznej.

ZZT. W dniu 5 października br. odbyło się zebranie Związku Zawodowego Transportowców sekcji Marynarzy. Obecnych było około 50 osób. Zebraniu przewodniczył Wiktor Kosmatowicz – sekr[etarz]. Oddziału Marynarzy. Przemawiali [Marian] Szumiński i [Stanisław] Sobolewski. Przemówienia były poświęcone sprawom obniżki płac i konieczności podjęcia akcji strajkowej na wypadek nowych agresywnych posunięć Związku Armatorów. Omawiano również sprawę założenia „Spółdzielni Marynarskiej", polecając prowadzenie tej kwestii kpt. [Stanisławowi] Kubinowi. Na zakończenie sekretarz Sobolewski zgłosił swoją dymisję, motywując to tym, iż nie potrafi spełnić swoich zadań, przy tak minimalnym zainteresowaniu członków sprawami związkowymi. Zebrani dymisji nie przyjęli, obiecując dołożyć więcej pracy i starań do spraw związkowych.

Związek [Zawodowy] Robotników Budowlanych. Odbyły się cztery walne zebrania członków Związku oraz licznie przybyłych [gości], poświęcone omawianiu spraw strajkowych i podwyżki płac. Zarząd Związku objął i prowadził do końca kierownictwo strajku budowlanego. Zebrania Związku cieszyły się znaczną frekwencją i stan [jego] członków znacznie wzrósł. Żądania strajkujących zostały w pewnej mierze uwzględnione. Posiedzenia Komisji Arbitrażowej w składzie dyr. Klotte jako superarbiter, inż. Skąpski [jako] arbiter i reprezentant Związku [Zawodowego Robotników] Budowl[anych]. [Kazimierz] Werner ustaliły następujące stawki płac: murarze i cieśle 1 zł 20 gr za godzinę pracy (poprzednio 1 zł 10 gr), tragarze wapna i cegły 85 gr za godzinę (poprzednio 80 gr), robotnicy budowlani i cementowi w wieku ponad 20 lat otrzymywać będą po 70 gr za przepracowaną godzinę (dawniej 65 gr), robotnicy zatrudnieni przy budowach ziemnych po 60 gr za godzinę (dawniej 50 g). Poza tym przyjęto nową kategorię płac dla robotników w wieku poniżej 20 lat, którzy zarabiać będą po 55 gr. Za przepracowaną godzinę. Umowa zbiorowa spisana została protokolarnie z mocą obowiązującą do dnia 15 marca 1934 r.

[III.] Bezrobocie.

Liczba bezrobotnych w okresie sprawozdawczym wynosiła 1101, zmniejszyła się więc o 198.

[IV.] Stan bezpieczeństwa publicznego.

Dane statystyczne dotyczące bezpieczeństwa są następujące: kradzieży z włamaniem 8 (8), zwykłych 156 (163), uszkodzeń cielesnych 4 (6), tajnego nierządu 6 (12), nieszczęśliwych wypadków 21 (6), innych przestępstw kryminalnych 155 (95). Doniesień karnych sporządzono: za przekroczenie przepisów sanitarnych 52 (–), meldunkowych 30 (31), handlowo-administracyjnych 58 (–), innych 9 (–), za opilstwo przytrzymano osób 63 (131), różne 438 (429). Ogólna suma wszystkich przestępstw i wykroczeń, dokonanych w okresie sprawozdawczym na terenie miasta Gdyni wynosiła 980 z czego wykryto 919. Cyfry w nawiasach dotyczą miesiąca września 1933 r. Pożary. Ogólna ilość pożarów w okresie sprawozdawczym wynosiła 4 (3), z tego: z przyczyn nieustalonych 4 (3), wskutek nieostrożności – (–), wskutek wadliwego urządzenia komina – (–), wskutek podpalenia – (–). Ogólna suma strat niewielka.

[IV.] Sprawy graniczne. [Sprawozdanie] negatywne.

[V.] Szpiegostwo i dywersja. [Sprawozdanie] negatywne.